

Datum: Rijeka, 20. srpnja 2026.

Kolegij: Sociologija u primaljstvu

Voditelj: prof. dr. sc. Marko Medved

e-mail voditelja: marko.medved@uniri.hr

Katedra: Katedra za javno zdravstvo

Studij: Sveučilišni prijediplomski studij - Primaljstvo redovni

Godina studija: 2

Akadska godina: 2026./2027.

IZVEDBENI NASTAVNI PLAN

Podaci o kolegiju (kratak opis kolegija, opće upute, gdje se i u kojem obliku organizira nastava, potreban pribor, upute o pohađanju i pripremi za nastavu, obveze studenata i sl.):

Kolegij Sociologija u primaljstvu je obvezni kolegij na drugoj godini sveučilišnog prijediplomskog studija Primaljstvo pri Fakultetu zdravstvenih studija Sveučilišta u Rijeci. Sastoji se od 15 sati predavanja, te nosi 1 ECTS.

Sadržaj kolegija (teme predavanja) je slijedeći:

1. Uvod u kolegij
2. Teorijski pristupi u sociologiji
3. Temeljni sociološki pojmovi
4. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti
5. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu
6. Posebne teme I (klinika, bol, gubitak i mentalno zdravlje)
7. Posebne teme II (tijelo, starenje, disabilitet)
8. Profesionalizacija primaljstva: dileme i rizici
9. Rodna perspektiva zdravlja
10. Društveni i kulturološki utjecaji na fertilitet i reprodukciju
11. Sociološki aspekti začeća, trudnoće i poroda
12. Pobačaj
13. Obitelj i roditeljstvo u suvremenom društvu
14. Prava pacijenata
15. Primaljstvo u zajednici

Izvođenje nastave:

Nastava se izvodi uživo u obliku predavanja, u ukupnom trajanju od 5 tjedana. Pohađanje kolegija ne zahtjeva dodatnu opremu. Izvršavanjem svih nastavnih aktivnosti te pristupanjem završnom ispitu student/ica stječe 1 ECTS boda.

O eventualnim izmjenama u oblicima i terminima odvijanja nastave, studenti/ce će biti obaviješteni preko predstavnika/ce godine i/ili slanjem obavijesti preko Merlina. U slučaju

održavanja sinkrone online nastave, ona će se izvoditi putem Teamsa i/ili Zoom-a. Asinkrona online nastava odvijać će se preko Merlina.

Predavanja se odvijaju uz primjenu metoda pasivnog učenja (npr. metoda predavanja, metoda pričanje priča) te metoda aktivnog učenja (npr. metoda učenja temeljena na kontinuumu problema – kratki problemski zadaci). Tijekom nastavnih jedinica, kao materijal koristiti će se PowerPoint prezentacije, dokumentarni filmovi, radni listovi i drugi pisani materijal u obliku različitih dokumenata.

Popis obvezne ispitne literature:

Prezentacije i materijali s nastavnih jedinica.

Popis dopunske literature:

1. Haralambos, M.; Holborn. M. (2002). *Sociologija – teme i perspektive*. Zagreb: Golden marketing- tehnička knjiga.
2. Rinčić, I.; Muzur, A.; Sodeke, S.O. (2018). Sex Selection, Gender Selection, and Sexism. U: S. Hostiuc (ur.), *Clinical Ethics at the Crossroads of Genetic and Reproductive Technologies*. Academic Press – Elsevier, str. 113-130.
3. Snadall, J. (1995). Choice, continuity and control: changing midwifery, towards a sociological perspective. *Midwifery*, 11, 4: 201–23.
4. Wilkins, R. (1993). *Sociological Aspects of Mother / Community Midwife Relationship*, PhD thesis. University of Surrey. Dostupno na: https://bit.ly/Sociological_Aspects_of_Mother.

Nastavni plan:

Popis predavanja (s naslovima i pojašnjenjem):

1. Uvod u kolegij (društvo, nastanak i razvoj sociologije, posebne sociologije – sociologija u primaljstvu)
2. Teorijski pristupi u sociologiji (teorijski pristupi u sociologiji i njihovi predstavnici, pitanje reprodukcije u različitim teorijskim pristupima)
3. Temeljni sociološki pojmovi (sociološka imaginacija, društvena struktura i djelovanje, socijalna stratifikacija, kultura, obitelj, socijalizacija)
4. Društveni čimbenici zdravlja i bolesti (rasa, klasa, obrazovanje, okoliš, nejednakosti, socijalni kapital)
5. Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu (pravo na zdravlje vs. pravo na zdravstvenu zaštitu)
6. Posebne teme I (organizacija i funkcija bolnica; skrb za drugog; iskustvo i perspektive boli; pojam gubitka i utjecaj na mentalno zdravlje; institucionalno i osobno zdravstveno iskustvo, tehnologizacija i medikalizacija)
7. Posebne teme II (fizičko, psihičko i mentalno zdravlje, tjelesnost, pojam zdravo – bolesno, ageism)
8. Profesionalizacija primaljstva: dileme i rizici (povijest razvoja primaljstva kao profesije; profesionalna udruženja; socijalna kontrola u primaljstvu, odgovornost i rizici struke)
9. Rodna perspektiva zdravlja (spol, rod i zdravlje, rodna dinamika zdravlja i bolesti, intersekcionalizam)
10. Društveni i kulturološki aspekti fertiliteta i reprodukcije (kultura i reprodukcija; medicinski vs. socijalni model poroda)
11. Sociološki aspekti začeća, trudnoće i poroda (demografska i ekonomska dimenzija reprodukcije, kultura i kontracepcija, pravo na reprodukciju kao društveni pokret)

12. Pobačaj (povijesna i moderna dimenzija pobačaja, pobačaj kao pitanje zakona)
13. Obitelj i roditeljstvo u suvremenom društvu (obitelj kao društvena institucija, sociologija obitelji, pravo na roditeljstvo)
14. Prava pacijenata (paternalizam prema pacijentu, paternalizam prema drugim zdravstvenim profesijama, nova uloga pacijenta, pravna zaštita pacijenata, prava pacijenata)
15. Primaljstvo u zajednici (primaljstvo u zajednici, lik i uloga primalje u zajednici)

Ciljevi i očekivani ishodi predmeta

1. DEFINIRATI temeljne sociološke pojmove; sociološke teorije i glavne predstavnike; elemente društva i društvenih pod-sistema; zakonodavni i institucionalni okvir određene zdravstvene problematike (pobačaj, reprodukcija); prava pacijenata, profesionalnu dimenziju primaljstva
2. OPISATI ulogu kulture i institucija u društvu; društvene čimbenike zdravlja i bolesti; socijalnu i rodnu distribuciju bolesti; vezu socijalnog kapitala i zdravlja, ulogu institucija u zdravstvu
3. RAZLIKOVATI medicinske i društvene (kulturološke) utjecaje na reprodukciju;
4. OBJASNITI društvene utjecaje na tijelo, obitelj i ljudsku spolnost

Popis seminara s pojašnjenjem:

Kolegij Sociologija u primaljstvu se izvodi bez seminara.

Popis vježbi s pojašnjenjem:

Kolegij Sociologija u primaljstvu se izvodi bez vježbi.

Obveze studenata:

Studenti/ce su obvezni redovito pohađati i aktivno sudjelovati u svim oblicima nastave. Evidencija prisustva na nastavi se provodi redovito. Dopušteno je izostati 30% nastave (maksimalno 5 sati). Prisutnost na nastavi se ne boduje, ali je uvjet za izlazak na ispit.

Ispit (način polaganja ispita, opis pisanog/usmenog/praktičnog dijela ispita, način bodovanja, kriterij ocjenjivanja):

Vrednovanje ishoda učenja i ocjenjivanje studenata/ica provodi se prema važećem *Pravilniku o studijima i studiranju na Sveučilištu u Rijeci*.

Ostvareni ishodi učenja vrednuju se i ocjenjuju tijekom nastave na kolegiju (kao kontinuirano praćenje i vrednovanje) te na ispitu.

Kroz kontinuirano vrednovanje postignutih ishoda učenja moguće je ostvariti 50 % ocjenskih bodova. Preostali dio 50 % ocjenskih bodova ostvaruje se na ispitu. Od maksimalnih 50 % ocjenskih bodova koje je moguće ostvariti tijekom nastave, potrebno je sakupiti najmanje pola od toga (25 % ocjenskih bodova) da bi se pristupilo završnom ispitu. Drugim riječima, ako osoba tijekom nastave ostvari od 0 do 24,99 % ocjenskih bodova od ocjenskih 50 % bodova koje je bilo moguće steći tijekom nastave, ne može izaći na završni ispit i mora ponovno upisati predmet. Osoba koja tijekom nastave ostvari najmanje 25 % ocjenskih bodova, može pristupiti završnom ispitu.

Konačna ocjena na kolegiju je zbroj ocjenskih bodova postignutih u kontinuiranom praćenju i vrednovanju i ocjenskih bodova postignutih na ispitu. Ocjena ostvarenosti ishoda učenja na kolegiju donosi se kako slijedi:

- 90 - 100 % ocjenskih bodova: izvrstan (5), slovna ocjena A
- 75 - 89,9 % ocjenskih bodova: vrlo dobar (4), slovna ocjena B
- 60 - 74,9 % ocjenskih bodova: dobar (3), slovna ocjena C
- 50 - 59,9 % ocjenskih bodova: dovoljan (2), slovna ocjena D
- 0 - 49,9 % ocjenskih bodova: nedovoljan (1), slovna ocjena F

I. Vrednovanje ishoda učenja kroz kontinuirano praćenje i vrednovanje (50 % ocjenskih bodova):

a) Aktivno sudjelovanje u nastavnim jedinicama (do 15 bodova)

Aktivno sudjelovanje u nastavnim jedinicama, odnosi se na aktivno uključivanje studenata/ica tijekom odražavanja predavanja kroz davanje odgovora, osvrti i argumenata u raspravama. Kako bi se uvažilo da pojedine osobe nisu sklone usmenom uključivanju u rasprave, postojati će i mogućnost za oblikovanje pisanog kritičkog osvrta na dokumentarne filmove koji će se koristiti tijekom nastavne jedinice i/ili na pisani nastavni materijal korišten tijekom nastavne jedinice. Za pisanje kritičkog osvrta, na početku nastave biti će dane zasebne smjernice s razrađenim načinom bodovanja. Za pojedini pisani kritički osvrt biti moguće ostvariti najviše 5 ocjenskih bodova.

b) Grupni zadaci tijekom nastave (do 35 bodova)

Grupni zadaci tijekom nastave obuhvatiti će kratke problemske zadatke (temeljene na primjerima iz prakse) koji će biti dani na samom satu nastave studentima/icama raspoređenima u manje grupe.

II. Vrednovanje ishoda učenja kroz završni ispit (50 % ocjenskih bodova):

Završni ispit je pismeni. Prema mogućnosti održati će se u online obliku preko sustava Merlin na načina da su osobe koje pristupaju ispitu fizički prisutne u predavanju uz prisustvo osobe koja je izvoditelj/nositelj kolegija (ukupno 50 ocjenskih bodova).

Ispit sadrži 25 pitanja, s ponuđenim odgovorima, od kojih je jedan točan i nosi po dva boda. Nema negativnih bodova.

Mogućnost izvođenja nastave na stranom jeziku:

Trenutno ne postoje kapaciteti.

Ostale napomene (vezane uz kolegij) važne za studente:

Pohađanje nastave

Prisutnost na nastavi utvrđuje se prozivkom na početku sata. Nakon prozivke, moguće je ući na sat, ali se prisutnost neće bodovati. Mobitele i druge slične uređaje nije dozvoljeno koristiti tijekom nastave, a posebno tijekom polaganja ispita. Eventualna utvrđenost prikriivanja nečijeg izostanka ili pogrešno predstavljanje i druga slična kršenja uobičajenih normi ponašanja, bit će sankcionirana. Osim u vrijeme konzultacija i po dogovoru, izvoditelji/ce kolegija su dostupni i putem elektroničke pošte. Svaka komunikacija putem maila nužno mora biti potpisana, na nepotpisanu poštu nismo dužni odgovarati.

Kašnjenje i/ili neizvršavanje zadataka

Sve eventualne sankcije u smislu kašnjenja, neispunjavanja obaveza i sličnog, detaljnije su pojašnjena u opisu konkretnih aktivnosti.

Akademski čestitost

Od studenata/ica, ali i nastavnika/ca se očekuje međusobno poštivanje, pristojnost, izvršavanje dužnosti i odgovorno međusobno ponašanje, ali i jednako ponašanje prema obavezama. I nastavnici/ce i studenti/ce svojim ponašanjem trebaju služiti kao primjer. U radu je dakako moguće učiniti propuste, no važno je znati da je riječ o propustu (a ne pogrešnoj namjeri!) na koju je potrebno ukazati. Svaki oblik prisile ili diskriminacije smatra se težim kršenjem normi. Dokumenti koji studentima/cama i nastavnicima/cama stoje na raspolaganju: Etički kodeks studenata Sveučilišta u Rijeci.

Kontaktiranje s nastavnicima/cama

Najsigurniji oblik komunikacije je putem službene elektronske pošte. Nastavnici/ce će potvrditi zaprimanje poruke i odgovoriti na svaki upit studenata/ica. Ukoliko student/ica ne dobije odgovor, molimo da se ne ustručava ponovno kontaktirati nastavnika/cu (za slučaj neuspjelog slanja pošte). U skladu s Uredbom o zaštiti osobnih podataka, izvoditelji/ce kolegija dužni su odgovoriti isključivo na mailove upućene sa službene adrese (xxx@uniri.hr).

Informiranje o predmetu

Sve informacije u vezi kolegija studentima/cama će biti dostupne tijekom/do kraja nastave. Eventualno nepoznavanje obaveza isključiva je odgovornost studenta/ice. Informacije o kolegiju biti će postavljene putem Merlin platforme, na koju će biti postavljani nastavni materijali i obavijesti. Mole se studenti/ce da provjere svoj status i pristup kolegiju.

Očekivane opće kompetencije studenata/ica pri upisu predmeta

Za upis kolegija nisu potrebne specifične kompetencije, premda se očekuje da studenti/ce imaju temeljno predznanje i vještine pretraživanja Interneta i korištenja računala, te da se služe engleskim jezikom (temeljno razumijevanje).

SATNICA IZVOĐENJA NASTAVE (za akademsku 2026./2027. godinu)

Raspored nastave

Datum	Predavanja (vrijeme i mjesto)	Seminari (vrijeme i mjesto)	Vježbe (vrijeme i mjesto)	Nastavnik
13.11.2026.	8:00 – 11:00 P1-P3 Z2			dr. sc. Gordana Šimunković, prof. soc. ped.
17.11.2026.	8:00 – 11:00 P4-P6 Z2			dr. sc. Gordana Šimunković, prof. soc. ped.
27.11.2026.	8:00 – 11:00 P7-P9 online (asinkrono)			dr. sc. Gordana Šimunković, prof. soc. ped.
2.12.2026.	11:00 – 14:00 P10-P12 Z2			dr. sc. Gordana Šimunković, prof. soc. ped.
10.12.2026.	8:00 – 11:00 P13-P15 Z2			dr. sc. Gordana Šimunković, prof. soc. ped.

Popis predavanja, seminara i vježbi:

P	PREDAVANJA (tema predavanja)	Broj sati nastave	Mjesto održavanja
1	Uvod u kolegij	1	Z2
2	Teorijski pristupi u sociologiji	1	Z2
3	Temeljni sociološki pojmovi	1	Z2
4	Društveni čimbenici zdravlja i bolesti	1	Z2
5	Nejednakosti u zdravlju i zdravstvu	1	Z2
6	Posebne teme I (klinika, bol, gubitak i mentalno zdravlje)	1	Z2
7	Posebne teme II (tijelo, starenje, disabilitet)	1	online (asinkrono)
8	Profesionalizacija primaljstva: dileme i rizici	1	online (asinkrono)
9	Rodna perspektiva zdravlja	1	online (asinkrono)
10	Društveni i kulturološki utjecaji na fertilitet i reprodukciju	1	Z2
11	Sociološki aspekti začeća, trudnoće i poroda	1	Z2
12	Pobačaj	1	Z2
13	Obitelj i roditeljstvo u suvremenom društvu	1	Z2
14	Prava pacijenata	1	Z2
15	Primaljstvo u zajednici	1	Z2
	Ukupan broj sati predavanja	15	

	ISPITNI TERMINI (završni ispit)
1.	13.1.2027.
2.	27.1.2027.
3.	17.2.2027.
4.	8.7.2027.